

ตอนที่ 5

เปรียบเทียบหน่วยเสียงภาษาไทยถิ่นอีสานกับภาษาไทยมาตรฐาน

แบบประเมินตนเองก่อนเรียน

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักศึกษาเรื่องหน่วยเสียงภาษาไทยถิ่นอีสานกับภาษาไทยมาตรฐาน

คำแนะนำ ให้นักศึกษาอ่านคำถามที่ละข้อแล้วตอบคำถามโดยไม่ต้องอ่านหนังสือตำราเสร็จแล้วให้ตรวจดูคำตอบที่อยู่ท้ายบท

คำสั่ง ให้นักศึกษาเลือกคำตอบว่าข้อใด นักศึกษาเห็นว่าถูกต้อง จากแบบสอบถามถูกผิดข้อ 1-15

1. ภาษาไทยถิ่นอีสานเป็นภาษาตระกูลเดียวกับภาษาลาว (ถูก ผิด)
2. ภาษาไทยถิ่นอีสานกับภาษาไทยมาตรฐานเป็นภาษาตระกูลเดียวกัน (ถูก ผิด)
3. ภาษาไทยถิ่นอีสาน ภาษาลาวและภาษาไทยมาตรฐานเป็นภาษาตระกูลใดเหมือนกัน (ถูก ผิด)
4. ภาษาไทยถิ่นอีสานที่นำมาเป็นตัวอย่างในหนังสือกระบวนวิชา FL 347 มีอยู่ 19 หน่วยเสียง (ถูก ผิด)
5. หน่วยเสียง ย ภาษาไทยถิ่นอีสานออกเสียงเป็นเสียงขึ้นจมูก (ถูก ผิด)
6. หน่วยเสียง ช ภาษาไทยมาตรฐานออกเสียงเป็นเสียง ซ ในภาษาไทยถิ่นอีสาน (ถูก ผิด)
7. ภาษาไทยถิ่นอีสานไม่นิยมการใช้พยัญชนะควบกล้ำ (ถูก ผิด)
8. คำว่า “ ตะกร้อ ” ภาษาไทยมาตรฐาน ในภาษาไทยถิ่นอีสานใช้ว่า “ กะต่อ ” (ถูก ผิด)
9. คำว่า “ เกวียน ” ภาษาไทยมาตรฐาน ในภาษาไทยถิ่นอีสานใช้ว่า “ เกียน ” (ถูก ผิด)
10. คำว่า “ ถึง ” ภาษาไทยมาตรฐาน ในภาษาไทยถิ่นอีสานใช้ว่า “ ถึง ” (ถูก ผิด)
11. ตามหลักภาษาศาสตร์สระ อี อี้ เป็นเสียงสระหลัง (ถูก ผิด)
12. ตามหลักภาษาศาสตร์สระ อุ อู เป็นเสียงสระหน้า (ถูก ผิด)
13. หน่วยเสียงสระเอีย เป็นเสียงสระประสมระหว่าง สระอีกับ า (ถูก ผิด)
14. คำว่า “ อย่างนั้น ” ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นอีสานใช้ว่า “ จังซั้น ” (ถูก ผิด)
15. คำว่า “ ลูกน้ำ ” ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นอีสานเรียกว่า

1. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. ให้นักศึกษาทราบถึงหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทยถิ่นอีสาน
2. ให้นักศึกษาทราบถึงหน่วยเสียงสระภาษาไทยถิ่นอีสาน
3. ให้นักศึกษาทราบถึงหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ภาษาไทยถิ่นอีสาน
4. ให้นักศึกษาทราบลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกันระหว่างหน่วยเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ การใช้คำ ภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาไทยมาตรฐาน

2. คำโครงเรื่อง

2.1 หัวข้อเรื่อง

2.2 แนวคิด

ลักษณะความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นอีสานดังนี้

ภาษาไทยถิ่นอีสานมีหน่วยเสียงพยัญชนะ 20 หน่วยเสียง ตรงกับหน่วยเสียงพยัญชนะภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยมาตรฐาน 19 หน่วยเสียง ที่ต่างกันคือ ญ ย ฎ ภาษาไทยถิ่นอีสานออกเสียงขึ้นจมูก

3. เนื้อหาหัวข้อ 1 เปรียบเทียบการใช้หน่วยเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และการใช้คำที่แตกต่างกัน

3.1 ประเด็นสำคัญ เนื้อหาข้อ 1 (หน่วยเสียงพยัญชนะ)

หน่วยเสียงตรงกัน ความหมายเหมือนกัน ต่างกันที่ระดับเสียงวรรณยุกต์

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
กิน	กิน,จิ้น	กิน
ม้า	ม่า	ม้า
คิ้ว	คิ้ว	คิ้ว

หน่วยเสียงพยัญชนะต่างกัน ความหมายเหมือนกัน

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
มะยม	บักยม	มะยม
ย่อย	ญ่อย	ย่อย

หน่วยเสียงพยัญชนะ ช ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นอีสานเป็นเสียงพยัญชนะ ช

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
ข้าง	ซ้าง	ข้าง
ชาน	ชาน	ชาน

หน่วยเสียงพยัญชนะ ร ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นอีสาน เป็นเสียงพยัญชนะ อ
เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
รัก	ฮัก	รัก
เรียน	เฮียน	เรียน
รูป	ฮูป	รูป

หน่วยเสียงพยัญชนะสับเสียงกัน

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
ตะกร้อ	กะต้อ	ตะกร้อ
ตะกรุด	กะตุต	ตะกรุด

หน่วยเสียงพยัญชนะประสมหรือพยัญชนะควบกล้ำ

พยัญชนะที่ควบกล้ำกับพยัญชนะ ร, ล ในภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นอีสานไม่นิยมใช้พยัญชนะควบกล้ำ

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
คราว	ค้ำว	คราว (เวลา)
กราบ	กาบ, ขาบ	กราบ
กลาง	กาง	กลาง

พยัญชนะตัว ว ควบกับพยัญชนะตัว ก, ข, ค ในภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นอีสานเปลี่ยนเป็นสองลักษณะ

1. ประสมกับสระอะ, อา ออกเสียงเป็นสระ อัว
2. ประสมกับสระอื่น ๆ จะไม่ออกเสียงพยัญชนะตัว ว

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
ความ	ควม, กวม	ความ
ขว้าง	ข่วง	ขว้าง
ขวัญ	ขวน	ขวัญ
เกวียน	เกียน, เจียน	เกวียน
แขวน	แขน	แขวน
แกว่ง	แก่ง, แจ่ง	แกว่ง

การใช้พยัญชนะตัวสะกดพบว่า มีทั้งเหมือนและแตกต่างกันดังนี้

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
กระบอกตา (ก สะกด)	กะโบังตา (ง สะกด)	กระบอกตา
ลืมตา (ม สะกด)	มื้นตา (น สะกด)	ลืมตา
กุด (ด สะกด)	กุ้น (น สะกด)	กุด (ต้วน,ขาด)

3.2 เนื้อหาข้อที่ 2 (หน่วยเสียงสระ)

ประเด็นสำคัญ

หน่วยเสียงสระทั้งภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นอีสานโดยทั่ว ๆ ไปแล้วไม่ต่างกันมากนัก มีที่ใช้ต่างกันบ้างดังนี้

หน่วยเสียงสระ เอื้อ ภาษาไทยมาตรฐาน ในภาษาไทยถิ่นอีสาน ออกเสียงเป็นสระเอื้อ

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
เกลือ	เก็ย,เจ็ย	เกลือ
เปลือก	เป็ยก	เปลือก
เลือด	เล็ยด	เลือด

หน่วยเสียงสระ อี ภาษาไทยมาตรฐานภาษาไทยถิ่นอีสาน ออกเป็นเสียงสระ อี้

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
คิด	คี้ด	คิด

หน่วยเสียงสระ เอ ภาษาไทยมาตรฐานภาษาไทยถิ่นอีสาน ออกเป็นเสียง สระ แอ

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
เหลว	แหลว	เหลว
เอว	แอว	เอว
เหว	แหว	เหว

หน่วยเสียงสระ อี้ ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นอีสาน ออกเสียงเป็นเสียง สระ อี้,

เอื้อ,เออ

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
คะนึ่ง	คะนึ่ง	คะนึ่ง
จึ่ง	จึ่ง	จึ่ง
ฝีก	ฝีก	ฝีก
ถึ่ง	ถึ่ง	ถึ่ง

หน่วยเสียงสระ อา ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นอีสาน ออกเสียงเป็นเสียงสระ อัว , เอีย
 เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
ข้าม	ข่วม	ข้าม
สายหน้า	ส่วยหน้า	สายหน้า
ฟาง	เฟียง	ฟาง

หน่วยเสียงสระ อุ, อู, ออ ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นอีสาน ออกเสียงเป็นเสียงสระ โอะ, อี้, โไอ
 เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
ดูง	ถง	ดูง
ถูก	ถัก	ถูก
กระบอกตา	กะบองตา	กระบอกตา
จอก	โจก	จอก

หน่วยเสียงสระ เอีย, อัว ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นอีสานออกเสียงเป็นเสียงสระ แอ, ไอ
 เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
เกลียว	แกว	เกลียว
เขี้ยว	แขว	เขี้ยว
ตัว	โต	ตัว

3.3 เนื้อหาหัวข้อที่ 3 (หน่วยเสียงวรรณยุกต์)

ประเด็นสำคัญ

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นอีสานโดยทั่วไปมีอยู่ 6 หน่วยเสียง ต่างจากหน่วยเสียงภาษาไทยมาตรฐาน 1 หน่วยเสียง ได้แก่หน่วยเสียงวรรณยุกต์ตรีเพี้ยน หน่วยเสียงสามัญ (คำเป็น)

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
กลาง	กาง	กลาง
จาน	จาน	จาน

หน่วยเสียงสามัญ (คำตาย)

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
ฉาก	สาก	ฉาก
กราบ	خاب	กราบ

หน่วยเสียงวรรณยุกต์โท อักษรสูงคำเป็นและหน่วยเสียงวรรณยุกต์โท อักษรเดี่ยวคำ เป็นในภาษาไทยมาตรฐาน จะออกเสียงเป็นวรรณยุกต์เอก หรือใกล้เคียงเสียงเอก ในภาษาไทยถิ่นอีสาน

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
ข้า	ข่า	ข้า
ผ้า	ผ่า	ผ้า
ฆ่า	ข่า	ฆ่า
หนี้	หนี	หนี้

หน่วยเสียงวรรณยุกต์โทภาษาไทยมาตรฐาน ตรงกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์โทภาษาไทยถิ่นอีสาน

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
กล้า	ก้า	กล้า
กลัว	ก้วย	กลัว
อ้าย	อ้าย	อ้าย

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ตรี อักษรต่ำ คำเป็น ภาษาไทยมาตรฐาน จะมีระดับเสียงเป็นวรรณยุกต์โทในภาษาไทยถิ่นอีสาน

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
คำ	คำ	คำ
น้ำ	น้าม	น้ำ
ม้า	ม่า	ม้า

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่เริ่มต้นด้วยเสียงตรีแล้วจบด้วยเสียงโท ในภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นอีสานจะมีระดับเสียงเป็นเสียงตรี

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
คิด	คืด	คิด
พระ	พะ	พระ
ยักษ์	ญัก	ยักษ์

หน่วยเสียงวรรณยุกต์สามัญ อักษรต่ำ คำเป็น ภาษาไทยมาตรฐาน จะออกเสียงเป็นวรรณยุกต์ตรี ในภาษาไทยถิ่นอีสาน

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
ทาน	ท้าน	ทาน

พราณ	พ้าน	พราณ
ลาว	ล้าว	ลาว

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ตรี พยัญชนะเสียงสามัญ ภาษาไทยมาตรฐาน จะออกเสียงเป็นเสียงวรรณยุกต์ตรีเพี้ยน ในภาษาไทยถิ่นอีสาน

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
ไก่อ	ไก๋	ไก่อ
กลิ่น	กิ้น	กลิ่น
ห่าน	ฮ่าน	ห่าน
เห่า	เฮ้า	เห่า

หน่วยเสียงวรรณยุกต์จัตวาแบ่งเป็น 2 ประเภท

ประเภทที่ 1 ระดับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นอีสานออกเสียงเหมือนกัน

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
เหมือน	เหมี่ยน	เหมือน
ผี	ผี	ผี
ถาม	ถาม	ถาม

ประเภทที่ 2 ระดับเสียงวรรณยุกต์เอก อักษรกลาง คำตาย เสียงสั้น และอักษรสูง คำตายเสียงยาว ภาษาไทยมาตรฐาน จะออกเป็นเสียงวรรณยุกต์จัตวา ในภาษาไทยถิ่นอีสาน

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
แกะ	แก๊ะ	แกะ
จับ	จັบ	จับ
ผิด	พึด	ผิด
เต็ก	เซ็ก	เต็ก, ตี๊ก
ถัก	ทัก	ถัก

3.4 เนื้อหาหัวข้อที่ 4 (ลักษณะการใช้คำที่ต่างและเหมือนกัน)

ประเด็นสำคัญ

การใช้คำที่ต่างกันระหว่างภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นอีสาน

เช่น

ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
อย่างไร	แนวไต, จังไต	อย่างไร
ฉันใด	สันโน	ฉันใด

	อย่างนั้น	จั้งซั้น	อย่างนั้น
	ความหมายเดียวกันแต่ใช้คำต่างกัน		
เช่น	ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
	พูด	ปาก,เว้า	พูด
	ภายหลัง	ภายหลัง	ภายหลัง
	เทวดา	แถน	เทวดา
	คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันแต่เวลาใช้ต่างกัน		
เช่น	ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
	โคนต้นไม้	กกไม้	โคนต้นไม้
	คด	เบี้ยว	คด,งอ
	ก๊ีบาท	จ๊กบาท	ก๊ีบาท,เท่าไร
	เพลลา	คาบ	เวลา,เพลลา
	อาเจียน,ราก	ฮาก	อาเจียน,ราก
	ใช้คำ คำเดียวกันแต่ออกเสียงต่างกัน		
เช่น	ภาษาไทยมาตรฐาน	ภาษาไทยถิ่นอีสาน	ความหมาย
	ตัว	โต	ตัว
	เจ้าของบ้าน	เจ้าเฮือน	เจ้าของบ้าน
	ตรง	ชื้อ (ชื้อตรง)	ชื้อตรง,ชื้อสัตย์
	ทึ่ง	ทึม	ทึ่ง
	เหลียวดู	เหลียวเบ็ง,แนมเบ็ง	เหลียวดู,มองดู

4. การประเมินผลท้ายตอนที่ 5

- หน่วยเสียง ญ ภาษาไทยถิ่นอีสาน มีลักษณะการออกเสียงเช่นใด ข้อไหนถูกต้องที่สุด
 - ห นำ ย
 - อ นำ ย
 - ย ขึ้นจมูก
 - เหมือนเสียง ย ภาษาไทยมาตรฐาน
- คำว่า “ กิน ” ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นอีสานออกเสียงว่าอย่างไร
 - กิ่น
 - กิน
 - จิ้น
 - จิ่น
- คำว่า “ สายปือ ” ในภาษาไทยถิ่นอีสาน หมายความว่าอย่างไร
 - ไม้ตีพริก
 - สายสะดือ
 - ต้นสะดือ
 - ด้ายผูกข้อมือ
- คำว่า “ ฟ้าแลบ ” ในภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นอีสานใช้คำอย่างไร
 - ฟ้าย้อง
 - ฟ้าส่องแสง
 - ฟ้าผ่า
 - ฟ้าแมบ

5. คำว่า “ กระบอกตา ” ภาษาไทยมาตรฐาน ใช้แม่ กก สะกด ในภาษาไทยถิ่นอีสาน ใช้แม่ใดสะกด
1. แม่กก
 2. แม่กน
 3. แม่กง
 4. แม่กบ
6. ระดับเสียงวรรณยุกต์โท อักษรสูง คำเป็น และเสียงโทอักษรเดี่ยว คำเป็น ใน ภาษาไทยมาตรฐานจะออกเสียงเป็นวรรณยุกต์ใด ในภาษาไทยถิ่นอีสาน
1. เสียงวรรณยุกต์สามัญ
 2. เสียงวรรณยุกต์เอก
 3. เสียงวรรณยุกต์โท
 4. เสียงวรรณยุกต์ตรี
7. ระดับเสียงวรรณยุกต์ตรี อักษรต่ำ คำเป็น ในภาษาไทยมาตรฐาน จะมีระดับเสียง วรรณยุกต์ใด ภาษาไทยถิ่นอีสาน
1. เสียงวรรณยุกต์สามัญ
 2. เสียงวรรณยุกต์โท
 3. เสียงวรรณยุกต์ตรี
 4. เสียงวรรณยุกต์จัตวา
8. เสียงวรรณยุกต์จัตวาในภาษาไทยถิ่นอีสาน เท่ากับเสียงวรรณยุกต์ใดภาษาไทย มาตรฐาน
1. วรรณยุกต์เอก อักษรกลาง คำตายเสียงสั้นและอักษรสูงคำตายเสียงยาว
 2. วรรณยุกต์โท อักษรกลาง
 3. วรรณยุกต์จัตวา อักษรกลางคำตายเสียงยาว และอักษรสูงคำตายเสียงสั้น
 4. วรรณยุกต์สามัญ คำเป็น
9. คำว่า “ เตะ ” ในภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นอีสานออกเสียงว่าอย่างไร
1. เต๊ะ
 2. เตะ
 3. เต๊ะ
 4. เต๊ะ
10. คำว่า “ ฉันไค ” ในภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นอีสานใช้คำใด
1. ฉันไค
 2. ชันไค
 3. ฉันไค
 4. สันไค

เฉลยแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนตอนที่ 5

1. ถูก	8. ถูก
2. ถูก	9. ถูก
3. ถูก	10. ผิด
4. ผิด	11. ผิด
5. ผิด	12. ผิด
6. ถูก	13. ถูก
7. ถูก	14. ถูก
	15. ผิด

เฉลยแบบประเมินท้ายบท (ตอนที่ 5)

1. 3

2. 3

3. 2

4. 4

5. 3

6. 2

7. 2

8. 1

9. 3

10. 4